

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

BANK, FIN SET =	f (PI, RATE, BRATE, M2, RTURN, INF, IIN, u)
โดยที่ BANK, FIN SET =	ดัชนีราคาหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์และ กลุ่มบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ (จุด)
PI	= ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (จุด)
RATE	= อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ (ร้อยละ)
BRATE	= อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล (ร้อยละ)
M2	= ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ (บาท)
RTURN	= ผลตอบแทนของตลาด (ร้อยละ)
INF	= อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)
IIN	= ปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ (บาท)
u	= ตัวแปรคลาดเคลื่อน

วิธีการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะนี้คือ cointegration และ error correction mechanism ซึ่งขั้นตอนการ
จัดการเก็บข้อมูลดังนี้

1) ทดสอบความเป็น stationary ของตัวแปรที่นำมาทำการศึกษาโดยวิธี Augmented Dickey
fuller Test (ADF) ซึ่งเป็นการทดสอบอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูล และจะทำการ
ทดสอบข้อมูลที่ละตัวให้ครบเพื่อดูความนิ่ง (stationary) ของข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ADF-test เป็นการทดสอบ unit root อีกวิธีหนึ่งที่พัฒนามาจาก DF Test เนื่องจากวิธี
DF ไม่สามารถทำการทดสอบตัวแปรในกรณีที่เป็น serial correlation ในค่า error term
(ε_t) ที่มีลักษณะความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง ซึ่งจะมีการเพิ่ม lagged change เข้า
ไปในสมการ ทำให้ได้สมการที่ใช้ศึกษาดังนี้

$$\Delta X_t = X_t - X_{t-1} = \gamma X_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (3.1)$$

$$\Delta X_t = X_t - x_{t-1} = \alpha_0 + \gamma x_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (3.2)$$

$$\Delta X_t = X_t - x_{t-1} = \alpha_0 + \alpha_2 t + \gamma x_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (3.3)$$

โดยที่ $\gamma = \rho - 1$
 X_t คือตัวแปรที่เราทำการศึกษา
 α_0, α_2, ρ คือค่าคงที่
 t คือแนวโน้มเวลา
 ε_t คือตัวแปรสุ่ม มีการแจกแจงปกติที่เป็นอิสระต่อกันและเหมือนกัน (independent and identical distribution) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และความแปรปรวนคงที่

ซึ่งสมมติฐานในการทดสอบคือ

- H_0 : $\gamma = 0$ ข้อมูลมีลักษณะไม่นิ่ง
- H_1 : $\gamma < 0$ ข้อมูลมีลักษณะนิ่ง

ผลจากการทดสอบบอกให้ทราบถึงตัวแปรที่สนใจศึกษา (X_t) นั้นมี unit หรือไม่ โดยดูจากค่า γ ถ้า $\gamma = 0$ หมายถึง ยอมรับ H_0 แสดงว่า ตัวแปรที่สนใจศึกษา (X_t) นั้นมี unit root ข้อมูลมีลักษณะไม่นิ่ง ถ้า ปฏิเสธ H_0 ตั้งแต่ยังไม่มีการปรับความนิ่งของข้อมูลแสดงว่าตัวแปรที่สนใจศึกษา (X_t) นั้นมีลักษณะเป็น stationary หรือ I(0) สามารถนำไปทดสอบในขั้นต่อไปได้ แต่ถ้ายังยอมรับ H_0 จะต้องทำการ differencing ต่อไปจนกว่าจะปฏิเสธ H_0 แสดงว่าข้อมูลนิ่งแล้วที่ I(d) จากนั้นก็ทำการประมาณค่าแบบจำลองตามวิธี cointegration ของ Johansen and Juselius (1990)

- 2) ประมาณค่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ เพื่อนำค่าที่ได้ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากแนวคิดของ APT แบบจำลองที่ใช้ในการประมาณค่าความเสี่ยงของปัจจัย คือแบบจำลองการประมาณค่าจากปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics Variable Model; MVM) โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

2.1) การประมาณค่าความเสี่ยงจากปัจจัยเศรษฐกิจมหภาค ค่าชดเชยความเสี่ยง และอัตรา

ผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ โดยใช้ Macroeconomics Variable Model(MVM)

ก) การประมาณค่าความเสี่ยงของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคในแบบจำลอง MVM แบบจำลองที่ใช้ในการประมาณค่าความเสี่ยงของปัจจัย มีรูปแบบดังนี้

$$R_i = \alpha_0 + b_{i PI} F_{PI} + b_{i GNP} F_{GNP} + b_{i RATE} F_{RATE} + b_{i BRATE} F_{BRATE} + b_{i RTURN} F_{RTURN} + b_{i M2} F_{M2} + b_{i IIN} F_{IIN} + b_{i INF} F_{INF} + e_i \quad (3.4)$$

โดยที่ R_i คืออัตราผลตอบแทนรายเดือนของหลักทรัพย์ i ตั้งแต่เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 48 เมื่อ $i =$ หลักทรัพย์ตัวที่ 1, 2, 3, ..., 26

α_0 คือค่าคงที่ (intercept)

$b_{i PI}$ คือน้ำหนักของดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากดัชนีการลงทุนภาคเอกชน

$b_{i RATE}$ คือน้ำหนักของอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

$b_{i BRATE}$ คือน้ำหนักของดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

$b_{i RTURN}$ คือน้ำหนักของผลตอบแทนของตลาด ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากผลตอบแทนของตลาด

$b_{i M2}$ คือน้ำหนักของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ

$b_{i IIN}$ คือน้ำหนักของปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ

$b_{i INF}$ คือน้ำหนักของอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งแสดงถึงค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากอัตราเงินเฟ้อ

F_L คือขนาดของตัวแปรทางเศรษฐกิจรายเดือนตั้งแต่เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 48

เมื่อ F_{PI} = ขนาดของดัชนีการลงทุนภาคเอกชน

F_{RATE} = ขนาดของอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

F_{BRATE} = ขนาดของอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

F_{RTURN} = ขนาดของผลตอบแทนของตลาด

F_{M2} = ขนาดของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ

F_{IIN} = ขนาดของปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ

F_{INF} = อัตราเงินเฟ้อ

e_i คือค่าความคลาดเคลื่อน

ข) การประมาณค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปัจจัย (Risk Premium) ในแบบจำลอง MVM แบบจำลองที่ใช้ในการประมาณค่าชดเชยความเสี่ยง มีรูปแบบดังนี้

$$\bar{R}_i - R_f = \lambda_0 + \lambda_{PI} b_{i,PI} + \lambda_{RATE} b_{i,RATE} + \lambda_{BRATE} b_{i,BRATE} + \lambda_{RTURN} b_{i,RTURN} + \lambda_{M2} b_{i,M2} + \lambda_{IIN} b_{i,IIN} + \lambda_{INF} b_{i,INF} + e_i \quad (3.5)$$

โดยที่	$\bar{R}_i - R_f$	คืออัตราผลตอบแทนส่วนเกินรายเดือนของหลักทรัพย์ i (excess return)
	\bar{R}_i	คืออัตราผลตอบแทนเฉลี่ยรายเดือนของหลักทรัพย์ i (average return) ตั้งแต่เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 48
	R_f	คืออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง (risk free rate) ¹
	λ_0	คือค่าคงที่ (intercept)
	λ_{PI}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากดัชนีการลงทุนภาคเอกชน
	λ_{RATE}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ
	λ_{BRATE}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล
	λ_{RTURN}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากผลตอบแทนของตลาด
	λ_{M2}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ
	λ_{IIN}	คือค่าชดเชยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ
	λ_{INF}	คือค่าชดเชยความเสี่ยง อันเนื่องมาจากอัตราเงินเฟ้อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

¹ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ไทย 5 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ เรียกอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง อัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยงนี้จะถูกหักภาษี 15% เหตุผลที่ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเนื่องจากการถือสินทรัพย์ประเภทนี้ไม่มีความเสี่ยงและเงินฝากประจำ 3 เดือนได้รับความนิยมจากประชาชนที่สุด

$b_{i PI}, b_{i RATE}, b_{i BRATE}, b_{i RTURN}, b_{i M2}, b_{i IIN}, b_{i INF}$ คือค่าความเสี่ยงของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค
 ต่างๆ ที่ได้จากสมการ (3.4) โดยจะนำเอาเฉพาะค่าความเสี่ยงของปัจจัยที่
 มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทนของ
 หลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้นเข้าไปแทนค่าในสมการที่
 (3.5) ส่วนค่าความเสี่ยงอันเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่มีส่วนในการ
 กำหนดพฤติกรรมเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่
 จะกำหนดให้มีค่าเท่ากับศูนย์

e_i คือค่าความคลาดเคลื่อน
 i คือหลักทรัพย์ที่ 1, 2, ..., 26

ค) การประมาณค่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในแบบจำลอง MVM เป็นการ
 ประมาณค่าในสมการ 3.4 และ 3.5 นำมาคำนวณผลตอบแทนในสมการที่ 3.6 ซึ่งแบบจำลองที่ใช้ใน
 การหาอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ มีรูปแบบดังนี้

$$E(R_i) = \lambda_0 + \hat{\lambda}_{PI} b_{i PI} + \hat{\lambda}_{RATE} b_{i RATE} + \hat{\lambda}_{BRATE} b_{i BRATE} + \hat{\lambda}_{RTURN} b_{i RTURN} + \hat{\lambda}_{M2} b_{i M2} + \hat{\lambda}_{IIN} b_{i IIN} + \hat{\lambda}_{INF} b_{i INF} \quad (3.6)$$

โดยที่ $E(R_i)$ คืออัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์
 i รายเดือน
 λ_0 คืออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มี ความ
 เสี่ยง โดยจะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3
 เดือนของธนาคารพาณิชย์

$\hat{\lambda}_{PI}, \hat{\lambda}_{RATE}, \hat{\lambda}_{BRATE}, \hat{\lambda}_{RTURN}, \hat{\lambda}_{M2}, \hat{\lambda}_{IIN}, \hat{\lambda}_{INF}$ คือค่าชดเชยความเสี่ยงที่คำนวณได้จาก
 สมการ (3.5)

$b_{i PI}, b_{i RATE}, b_{i BRATE}, b_{i RTURN}, b_{i M2}, b_{i IIN}, b_{i INF}$ คือค่าความเสี่ยงของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ได้
 จากสมการ (3.4)
 i คือหลักทรัพย์ 1, 2, ..., 26

3) หลักเกณฑ์การพิจารณาในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์
 การที่จะตัดสินใจว่าควรซื้อหรือขายหลักทรัพย์ตัวใดนั้นจะพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนส่วนเกินไปจากส่วนที่ควรจะได้รับตามทฤษฎี APT ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\alpha_i = R_i - E(R_i) \quad (3.7)$$

โดยที่ α_i คืออัตราผลตอบแทนส่วนเกินจากการลงทุนในหลักทรัพย์ i
 R_i คืออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นจริง (actual return)
 $E(R_i)$ คืออัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ตามทฤษฎี APT
 i คือหลักทรัพย์ที่ 1, 2, ..., 26

ถ้า α_i มีค่าเป็นบวก แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ในขณะนั้นต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (underpriced) ทำให้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงนั้นสูงกว่าที่ทฤษฎี APT คาดการณ์ไว้ ดังนั้นหลักทรัพย์นี้ควรพิจารณาลงทุน

ถ้า α_i มีค่าเป็นลบ แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ในขณะนั้นสูงกว่าที่ควรจะเป็น (overpriced) ทำให้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงนั้นต่ำกว่าที่ทฤษฎี APT คาดการณ์ไว้ ดังนั้นหลักทรัพย์นี้ไม่ควรพิจารณาลงทุน

3.2 ขั้นตอนการทำวิจัย

ขั้นที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการคำนวณตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน(PI), อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ (RATE), อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล (BRATE), ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ (M2), ผลตอบแทนของตลาด (RTURN), อัตราเงินเฟ้อ (INF), ปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ (IIN), อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง (R_f) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ (RTURN)

$$RTURN = \frac{(P_{mt} - P_{mt-1})}{P_{mt-1}} \times 100$$

RTURN คือ อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ รายเดือน

P_{mt} คือ ราคาปิดของตลาดเดือนนี้ (บาท)

P_{mt-1} คือ ราคาปิดของตลาดเดือนที่ผ่านมา (บาท)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจาก (Reuter, 2006: Online)

2) อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ (R_i)

$$R_i = \frac{(P_{it} - P_{it-1})}{P_{it-1}} \times 100$$

R_i คือ อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i รายเดือน

P_{it} คือ ราคาปิดแต่ละหลักทรัพย์เดือนนี้

P_{it-1} คือ ราคาปิดแต่ละหลักทรัพย์เดือนที่ผ่านมา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้มาจาก (Reuter,2006:Online)

3) ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (PI)

$$PI = \frac{(PI_t - PI_{t-1})}{PI_{t-1}} \times 100$$

PI คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีการลงทุนภาคเอกชนรายเดือน (ร้อยละ)

PI_t คือ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนเดือนนี้ (ร้อยละ)

PI_{t-1} คือ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

4) อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ (RATE)

$$RATE = \frac{(RATE_t - RATE_{t-1})}{RATE_{t-1}} \times 100$$

$RATE$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อรายเดือน (ร้อยละ)

$RATE_t$ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเดือนนี้ (ร้อยละ)

$RATE_{t-1}$ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

5) อัตราเงินเฟ้อ (INF)

$$INF = \frac{(CPI_t - CPI_{t-1})}{CPI_{t-1}} \times 100$$

INF คือ อัตราเงินเฟ้อรายเดือน (ร้อยละ)

CPI_t คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนนี้ (ร้อยละ)

CPI_{t-1} คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

6) อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

$$BRATE = \frac{(BRATE_t - BRATE_{t-1})}{BRATE_{t-1}} \times 100$$

$BRATE$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล(ร้อยละ)

$BRATE_t$ คือ อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลเดือนนี้ (ร้อยละ)

$BRATE_{t-1}$ คือ อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

7) ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ (M2)

$$M2 = \frac{(M2_t - M2_{t-1})}{M2_{t-1}} \times 100$$

M2 คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ(ร้อยละ)

$M2_t$ คือ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเดือนนี้ (ร้อยละ)

$M2_{t-1}$ คือ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

8) ปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ (IIN)

$$IIN = \frac{(IIN_t - IIN_{t-1})}{IIN_{t-1}} \times 100$$

IIN คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศ (ร้อยละ)

IIN_t คือ ปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศเดือนนี้ (ร้อยละ)

IIN_{t-1} คือ ปริมาณการลงทุนในหุ้นจากต่างประเทศเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

โดยได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

9) อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง (R_f)

ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับลูกค้าทั่วไปประจำงวด 3 เดือน

หักด้วยภาษี 15 % โดยคิดจากอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นเดือนจาก 5 ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ (กรุงเทพ , กรุงไทย , ไทยพาณิชย์ , กสิกรไทย , กรุงศรีอยุธยา) อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ขั้นที่ 2 การทดสอบ Unit Root Test ทดสอบความเป็น Stationary ของตัวแปรที่นำมา

ทำการศึกษา หรือเรียกว่า การทดสอบ Unit Root โดยวิธี Augmented Dickey-Fuller Test (ADF) พิจารณาตัวแปรทุกตัวในแบบจำลองว่ามีลักษณะ Stationary [I(0)] หรือ Non-Stationary [I(d); d > 0] และถ้าข้อมูลมีลักษณะเป็น Non-Stationary จะมี Order of Integration เท่าใดในการทดสอบ ถ้าผลของการทดสอบปรากฏว่าตัวแปรที่เป็นตัวแปรอิสระมี Order of Integration น้อยกว่าตัวแปรตาม เช่นตัวแปรตามมี Order of Integration เท่ากับ [I(1)] และตัวแปรอิสระมี Order of Integration เท่ากับ [I(0)] ตัวแปรอิสระตัวนั้นจะถูกตัดออกจากแบบจำลอง ส่วนตัวแปรอิสระที่มี Order of

Integration มากกว่าตัวแปรตาม คือมีตัวแปรอิสระมี Order of Integration เท่ากับ $[I(2)]$ จำเป็นต้องมีตัวแปรอิสระอีกตัวแปรหรือมากกว่าหนึ่งที่มี Order of Integration เดียวกันอยู่ในแบบจำลองด้วย

ขั้นที่ 3 การประมาณค่าความเสี่ยงและค่าชดเชยความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยจากแบบจำลอง APT ที่ (3.5) เพื่อหาค่าชดเชยความเสี่ยงจากค่าความเสี่ยงที่ได้จากสมการที่ (3.4) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบ Ordinal Least Square (OLS) ซึ่งข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลภาคตัดขวาง

ขั้นที่ 4 การประมาณค่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในแบบจำลอง APT อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์สามารถคำนวณได้จากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยงบวกผลของค่าชดเชยความเสี่ยงซึ่งคูณกับค่าความเสี่ยงของปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ดังสมการที่ (3.6)

ขั้นที่ 5 หลักเกณฑ์การพิจารณาในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ซึ่งจะพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน จากรูปสมการดังนี้

$$\alpha_i = R_i - E(R_i)$$

โดยที่

α_i คือ อัตราผลตอบแทนส่วนเกินจากการลงทุนในหลักทรัพย์ i

R_i คือ อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นจริง

$E(R_i)$ คือ อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์

i คือ หลักทรัพย์ที่ 1,2,...,26

ถ้า α_i มีค่าเป็นบวก แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ในขณะนั้นต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (underpriced) ทำให้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงนั้นสูงกว่าที่ทฤษฎี APT คาดการณ์ไว้ ดังนั้นหลักทรัพย์นี้ควรพิจารณาลงทุน

ถ้า α_i มีค่าเป็นลบ แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ในขณะนั้นสูงกว่าที่ควรจะเป็น (overpriced) ทำให้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงนั้นต่ำกว่าที่ทฤษฎี APT คาดการณ์ไว้ ดังนั้นหลักทรัพย์นี้ไม่ควรพิจารณาลงทุน